

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט"ו סיון תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין יט | דף הכולל: גיטין כו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קל"ט עד סעיף ד'.
מוסר: שמירת הלשון - 'ועל כן' עד 'ועתה נבוא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. אהבת ה' פרק ו סוף פרק ו

הרב שך יצא לציבור ואמר: "אינכם צריכים להתעכב אצלי, ברחוב הסמוך מתגורר רבי גרשון אדלשטיין, לכו אליו".
כמה מהממתנים הלכו כעצת הרב שך אל רבי גרשון, והוא בגודל ענוותנותו לא הבין מה הם רוצים ממנו, הוא חשב שמא רעבים הם, והוציא להם לחם עם מרגרינה!...

אוסף נפלא של פרקי חיים עובדות ומעשים על מרן רשכבה"ג ראש הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצלה"ה

התלמיד שהפך לרב

מסכת הרבצת התורה של מרן זצ"ל בישיבה החלה בשנת תש"ו, כשנתיים לאחר שבא לישיבה, בעודו בחור צעיר לימים. באותה תקופה החלה הישיבה לקלוט אל שורותיה מאות תלמידים חדשים, מהם בחורים ניצולי שואה, תלמידי ישיבת מונטריי בשווייץ, ילדי טהרן ועוד, שנוזקו לשיעורי עזר כדי להתאימם לרמת הלימודים בישיבה ולהכניסם להווי הישיבה. מרן הרב מפוניבז' זצ"ל ראה צורך חיוני בהוספת אנשי צוות חדשים. בישיבה, ומרן זצ"ל שמיד עם בואו לישיבה קנה את מעמדו כאחד הבחורים המופלגים ביותר בידענותו ובלימודות המופלגות, נבחר על ידי הרב מפוניבז' כמי שמתאים לתפקיד. שם זכה להעמיד עשרות תלמידים על רגליהם שמרגישים כי הם חבים לו את כל חייהם הרוחניים. הוא החדיר בהם אהבת תורה, והפך אותם לבני ישיבה מובהקים לכל דבר.

בד בבד החל מרן למסור 'חבורות' לעיתים תכופות בפני שאר בני הישיבה, אחת לכמה ימים, והחל משנת תשי"א התמנה על ידי הרב למגיד שיעור קבוע בישיבה, והחל למסור שיעורים יומיים, אותם לא חדל מלמסור עד יומו האחרון. אחיו רבי יעקב זצ"ל סיפר כי היה זה מרן ה'חזון איש' זצ"ל שעמד מאחורי המינוי המפתיע של מרן זצ"ל, והאיץ ברב מפוניבז' למנותו כר"מ קבוע בישיבה. היה בכך משום חידוש ביחס לצוות הישיבה, מרן זצ"ל

היה תלמיד של ראשי הישיבה עצמם וצעיר מהם.

הגאון רבי נפתלי נבנצאל זצ"ל, מתלמידי הישיבה באותם שנים, הסביר מדוע נבחר דוקא מרן זצ"ל לכהן כר"מ בישיבה: "אני זוכר שכשהביאו אותו לר"מ, דיברו עליו בתור אברך שידוע ש"ס בעל פה, כך דיברו בישיבה!"

רבי יעקב סיפר, שכאשר החל מרן זצ"ל למסור שיעורים בישיבה למדו אז מסכת יבמות, ולאחר כמה ימים פגש את הרב מפוניבז', ואמר לו הרב בהתפעלות: "אחיך רבי גרשון מוסר את השיעורים בטוב טעם ודעת, בצורה בהירה כל כך, כשהוא רק בתחילת דרכו מחד, ומאידך עוסקים בישיבה במסכת סבוכה מאד".

מרן זצ"ל סיפר לא אחת על הקושי הרב שהיה בזמן ההוא להכין שיעורים, בעידן טרום ספרי המראי מקומות שיעורי רבי שמואל: "היינו יושבים כל היום ומכינים את השיעורים, כמעט משיעור לשיעור". הרמ"ם המעטים של אותם ימים הזיעו שעות ארוכות בניסיון לאתר את הנושאים המרכזיים בכל סוגיה, ולהכניס למסירה. "אך לפלא", הוסיף מרן זצ"ל בחיך, "שאז גם הספיקו מדי שיעור להקיף חומר רב מהמקובל כיום, מה שהוסיף עוד שעות יגיעה והכנה". בני הבית מעידים כי מרן היה מסתגר בבית לכל הפחות מהשעה שמונה בערב ועד שתיים לפנות בוקר, כשלא היה שייך להפריעו בשום דבר במהלך השעות הללו.

לאן שצריך. מרן הגיב בתמיהה: "שעה חמש? זה הרי באמצע הסדר!".

הרבצת התורה של מרן לא נשארה בתחום זכייתם של תלמידי ישיבת פוניבז' לדורותיה בלבד. במשך שנים רבות מסר שיעור לבעלי בתים בבית המדרש 'אהבת חסד'. בשנים הקדמוניות גם מסר חבורות במסכת חולין בכלל שעל ידי מוסדות מחנובקה, ששכן באותם ימים ברחוב מהרש"ל. אך כאשר מרן הגרא"מ שך זצ"ל העיר למרן על כך שאינו מגיע לדבר בלימוד עם בני הישיבה בסדר ב' מחמת זה, חדל מרן למסור שיעורים בפני האברכים. הגאון רבי ירוחם פוברסקי שליט"א מספר כי בימי בחרותו למד חברותא עם מרן זצ"ל, והכין עמו את השיעור השבועי במסכת חולין. לדבריו, סדר לימוד החברותא שלו עם מרן זצ"ל החל בימי בין הזמנים, הם למדו אז את כל פרק בהמה המקשה עם הרא"ש, ולאחר מכן במשך הזמן הכינו את השיעור מידי יום שלישי בלילה. שיעור מיוחד היה מוסר מרן זצ"ל במשניות טהרות לבני משפחתו הענפה, שיעור המתקיים מידי מוצאי שבת בביתו, ועוד שיעורים רבים בכל מקצועות התורה.

עם מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל

קשר מיוחד של הערכה עצומה וכבוד הדדי מופלא שרר כל השנים בין מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל ובין מרן זצ"ל. הם היו נפגשים בהיכל הישיבה דבר יום ביומו במשך עשרות שנים, וכעמיתים ורעים לעבודת קודש משותפת האירו על בני הישיבה הקדושה בחכמה ותבונה, באהבה ורעות. גם בשנותיו האחרונות של הרב שך, כאשר קשתה עליו ההליכה, היה נכנס מרן מפעם לפעם לבקרו בביתו, ושוחחו רבות בדברי תורה וענייני השעה. עד ראייה מספר לנו, כי הביקורים הללו היו תכופים. היו תקופות שבא אחת לשבוע.

מרן היה רגיל לספר, כי אינו יכול לשכוח את היום הראשון לבואו של הרב שך לישיבה בשנת תשי"ב. הוא נכנס לבית המדרש והסתובב בין הלומדים לחפש מי מהם זקוק לעזרה, ושאל את מרן: "צו וועמען קען מען מאכן גוטס היינט?" ["עם מי ניתן להיטיב היום?"]. עד שראה בחור שלא היה שרוי בשמחה, ונכנס עמו בדברים בתוך בית המדרש, ודיבר עמו בלימוד זמן מרובה על מנת לעודדו. תמיד כשמרן היה מספר זכרון זה, היה מוסיף: "כך צריך ראש ישיבה להתנהג!"

נכדיו של מרן הרב שך מעידים כי תמיד דחף ועודד אותם להיכנס לשיעורים אצל מרן. פעם התבטא בפני אחד מתלמידיו שליט"א: "רבי גרשון הוא מגיד שיעור אמיתי, כי עיקר משאת נפשו לכוין את התלמידים בדרך הלימוד הראויה". למרות שהרב שך נהג לא ללכת בשום פעם לשמחות אירוסין של תלמידים, אבל לשמחות האירוסין של צאצאי מרן זצ"ל תמיד טרח ובא. אצל חלקם אף שימש כשדכן.

נאמן ביתו של מרן הרב שך, הרה"ג ר' רפאל וולף שליט"א מספר, כי הוא זוכר מקרה באחד מימי ראש השנה, שלא חש הרב

הגאון השקדן רבי חיים ברמן שליט"א מספר שבשנים הקדמוניות היה ידוע בישיבה כי לרוב מרן זצ"ל מכין את השיעור עד השעה ארבע לפנות בוקר! וזו הסיבה לבעיות לחץ דם שמרן זצ"ל סבל ממנה רבות.

הנהגת הישיבה

בכל מהלך השנים נהג מרן זצ"ל שלא להתערב בענייני הנהגת הישיבה בכלל ובפרט, ומלבד השיעורים היומיים, הכלליים והחבורות שמסר בישיבה לא נטל שום חלק פעיל בענייני הישיבה האחרים. תמיד כשבאו לשאלו על עניני הישיבה אמר: "רבותי שלימדוני תורה נמצאים פה, אין לי דעה לידם". רק כאשר הסתלקו ראשי הישיבה; הרב שך זצ"ל ורבי דוד פוברסקי זצ"ל, אזר כגיבור חלציו ונטל את עול ראשות הישיבה והנהגתה ביד רמה, ומאז כל דבר קטן כגדול הביאו אליו.

אי ההתערבות שלו בענייני הישיבה בחיי ראשי הישיבה וגדולי הדור הקיימים, לא נבעה מענווה גרידא, אלא מתפיסת עולם שכל דבר שאינו נמצא בתחום אחריות האדם, לא בהכרח שתהיה לו סייעתא דשמיא להכריע בו בצורה נכונה. פעם כשהתעוררה שאלה בעניין הישיבה וביקשו ממרן זצ"ל להכריע בה, הוא סירב בתוקף והסביר: "שר התורה הגאון בעל ה'דובב מישרים' מטשיבין זצ"ל, כאשר היה בחוץ לארץ הוא היה פוסק בהלכות חמורות, אך כשהגיע לארץ הוא חדל מלפסוק. שאלו אותו מה נשתנה, והוא השיב: "בחוץ לארץ אני הייתי הפוסק היחיד, לכן היתה לי סייעתא דשמיא להכריע. פה בארץ יש עוד הרבה פוסקים, ומי יימר שדוקא לי תהיה הסייעתא דשמיא להכריע". "לענינו", אמר מרן זצ"ל, "כאן בישיבה הרב שך ורבי דוד האחראים, ממילא הסייעתא דשמיא נתונה בידו להכריע בכל עניניה, זה אינו התחום שלי ויתכן שלא תהיה לי סייעתא דשמיא להכריע נכון".

קדושה דסדרא

מרן זצ"ל היה ידוע בזהירותו הרבה והקפדנית שלא להחסיר סדר מסדרי הישיבה, ועד יומו האחרון, הרי היה בחינת 'זקן ויושב בישיבה' כבחור צעיר עול ימים. באמצע הזמן, בימי בין הזמנים, בליל שישי, במוצאי שבת, תמיד הוא נתון כל כולו לסדר קבוע ורציף. בימי בין הזמנים התקיים בביתו המשך לשיעורים שנמסרו בזמן, בהם השתתפו כחמישים תלמידים. לא היה הפסק ברצף אפילו לא ליום אחד, והשיעור נמשך עם כל משתתפיו מידי יום, אפילו ביום בדיקת חמץ. אחרים תלו בכך את סוד הצלחתו הגדולה, ומקור מנוחת הנפש הנדיר שניחן בה.

בבוקר בו קם מהשבעה על אחיו הגאון רבי יעקב זצ"ל, כבר בשעה שתיים עשרה בצהריים ניצב מרן זצ"ל על משמרתו, ומסר את שיעורו הקבוע בישיבה.

מסופר כי באחד מימי בין הזמנים של חודש אב, כששהה למנוחה בבית נכדו הגאון רבי אהרן ויס שליט"א, מראשי ישיבת מיר ברכפלד, אמרו למרן כי בשעה חמש הרכב יהיה מוכן לקחתו

הלאה?], השיבו הרב שך: "יש לנו ברוך השם את רבי גרשון ורבי חיים". אמר ולא יסף!

כעין זה סיפר הגאון רבי ד. מ. ש. שליט"א, ששמע בשעתו בתקופת הסתלקותו של ה'סטייפלער' מהגאון רבי צ. ש. שליט"א כי הרב שך התאונן בפניו לא אחת: "פטירת הסטייפלער' הותירה אותי כיתום! נשארתי בודד! כל עול הציבור מונח על צווארי". לאחר ימים אחדים כשנכנס רבי צ. ש. שוב לביתו של הרב שך, אמר לו הרב שך כשנהרה שפוכה על פניו: "התחלתי להפנות את הבאים אלי לאחרים; אלו הזקוקים לברכה לרבי חיים ואלו הזקוקים לעצות לרבי אהרן ליב או לרבי גרשון". [והוסיף: "אבל אני שומע כי רבי גרשון לא מסכים ליטול על עצמו את עול הציבור, הוא חש את עצמו כמי שאינו ראוי לכך, הוא בורח מכל הכרעה מעשית"].

דבר מענין שמענו מפי בעל המעשה, כי פעם נאלץ לעשות צעד מסויים בענין אישי כל שהוא שלא מצא חן בעיני הרב שך, בגלל סיבה מסויימת. בצר לו ניגש הבחור אל מרן זצ"ל שהיה מעורה בפרטים וביקש ממנו לגשת עימו אל הרב שך ולהציג בפניו את הצדדים ביתר בהירות. כשמוע הרב שך כי רצונו של מרן זצ"ל מסכימה עם רצונו של הבחור, אמר: "בטלה דעתי אצל דעתו". [מפי הרב י. נינוער].

ביטויים מפליגים ביותר נשמעו במשך השנים מפי הרב שך אודות מרן, שביטאו יותר מכל את הערכתו העצומה והיוצאת דופן כלפיו; בהסכמת הרב שך לספר 'הוד צבי', בו לוקט תורתו של רבי צבי יהודה זצ"ל, אבי מרן, כתב כך: "אבל לכבודו ולכבוד בניו הגדולים אין מסרבין!".

הגאון הצדיק רבי זאב כהן שליט"א, מראשי ישיבת מאור התלמוד' ברחובות, מעיד כי שמע מהרב שך כבר לפני עשרות שנים: "היום עוד לא כולם מכירים את רבי גרשון, אבל כשהוא יהיה ראש ישיבה, אז כולם יכירו את גדלותו, ואז כולם ישמעו בקולו". תלמידים אחרים שמעו נוסחאות דומים. לתלמיד אחד אמר פעם הרב שך: "מהפסיעות של רבי גרשון ניתן לקבל יראת שמים". ואילו רבי צ. י. העיד כי שמע פעם מהרב שך: "תסתכלו על צורת ההליכה של רבי גרשון, על הפסיעות שלו, הוא הולך כמו צדיק.

אחד הדברים שביטאו במיוחד את הערכתו של הרב שך כלפי מרן וסמיכתו על שיקול דעתו, היה הפרט שהעביר לידי את גיליונות ספרי 'אבי עזרי' קודם הדפסתם, כדי שיחווה דעת על אמיתות הדברים. בהרבה מקומות נוספו שינויים והושמטו קטעים בעקבות הארות והערות שהאיר ועורר מרן זצ"ל לפניו. (אוסף גיליונות מבית צוף לאור)

שך בטוב, והלך לביתו לפני סוף התפילה. הוא ביקש ממרן זצ"ל להישאר עד סוף התפילה ולאחל לבחורים 'א גוט יאר' במקומו, למרות שהיו שם גם שאר ראשי הישיבה שהיו מבוגרים בגילם ממרן זצ"ל.

כאשר הקים הרב שך את תנועת 'דגל התורה' וביקש ממרן שליט"א להצטרף כחבר מן המניין ב'מועצת גדולי התורה' של התנועה, לרוב ענוותנותו סירב להצטרף בשלב הראשון, ומרן הרב שך אמר בחייו: "נו, כבר ה'חזון איש' אמר שיש לכם מום...". אך מרן זצ"ל השיבו בפשטות ובטבעיות אופיינית: "אכן כך אמר ה'חזון איש', אך ברוך השם התרפאתי כבר מאותו המום...".

רק בשנת תשס"ג הסכים להצטרף ל'מועצת'. היה זה לאחר שעלו מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל ומרן הגאב"ד הגר"נ קרליץ זצ"ל למעונו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וביקשו לצרפו כחבר מן המניין ב'מועצת'. מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל הסכים בחפץ לב ושיבח את ההצעה. הגרא"ל שלח מי מטעמו לברר את דעתו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל על כך, שאף הוא נעתר לבקשה בחפץ לב, ומפני כבודם של גדולי הדור נאות מרן להצטרף ל'מועצת גדולי התורה'.

בתחילת שנות ה-ל', כשעבר הרב שך טיפולים מורכבים לא חש בטוב ולא היה ביכולתו לקבל את הפונים אליו, לכן תלה אז פתק על דלת ביתו: "לשאלות ניתן לפנות להרב אדלשטיין, רחוב ראב"ד 17". פתק זה הוסר לאחר שנודע הדבר למרן, וברוב ענוותנותו פנה אל הרב שך וביקש להסירו. (מפי הרב י. א. אשר הפתק נמצא עד היום ברשות אביו). גם רבים מבני הישיבה העידו בפנינו שכאשר הגיעו לשאול דעת תורה ועצה מהרב שך, פעמים רבות הוא הפנה אותם להתייעץ עם מרן זצ"ל.

עובדה מעניינת מספר לנו אחד התלמידים, כי לפני מספר שנים התלווה אל מרן זצ"ל למקום מסויים, וכשבאו למקום עמד שם יהודי זקן בצד, וסיפר לו כי לפני עשרות שנים היה צריך להתייעץ עם מרן הרב שך, וכשבא לביתו היה שם עומס בקבלת קהל. הרב שך יצא לציבור ואמר: "אינכם צריכים להתעכב, אתם יכולים ללכת לרבי חיים קנייבסקי, או אם חפצים אתם, הרי שכאן ברחוב לא רחוק בבנין מספר 17 מתגורר רבי גרשון אדלשטיין, לכו אליו". אותו יהודי זקן הלך כעצת הרב שך אל רבי גרשון, והוא בגודל ענוותנותו לא הבין מה הם רוצים ממנו, הוא חשב שמא רעבים הם, והוציא להם לחם עם מרגרינה!...

סיפר איש החסד הרבני הנגיד רבי יעקב לויסון שליט"א מלונדון, מקורבם של גדולי ישראל, שאחר פטירת מרן ה'סטייפלער' זצ"ל שאל את הרב שך: "וואס וויטער?", "מה יהיה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לאחר רגע של הלם אהרן מביין: לשחות קדימה אי אפשר - זו התחשמלות. אחורה אי אפשר מבלי להתנתק מבלון החמצן. להישאר כך 40 מטר מתחת למים אי אפשר - כי בעוד 4 דקות יפוג החמצן מהבלון, והוא יישאר נטול אוויר...

פחד ואמונה במצולות מיצרי טיראן

את סרט חייו, ואז - כמו מתוך חלום, ניעור בו זיכרון משנות ילדותו וטלטל את לבו בחוזרה. הוא נזכר בבית הכנסת הקטן בו ביקר לפעמים, ובשלט הנאה שהוצב על עמוד החזן - 'שיויתי השם לנגדי תמיד', בעיני רוחו הוא רואה את השלט, ומלבו פורצת זעקה אילמת: 'שיויתי השם לנגדי תמיד! בטוחני שבורא עולם יודע היכן אני ניצב עכשיו, מודע לסיכון האדיר בו אני שרוי! בטוחני שהוא יכול הוציא אותי מכאן חי ובריא, בטוחני שלמרות שזה חסר סיכוי - עדיין אני יכול לצוף אל על ולהציל את חייו! אני בטוח כך אבא שמשמים, ברצותך חיי יינתנו לי לשלל, בכוחך אני בטוח שתוציאני ממעמקי הים!'

אהרן לא יכול לבכות בתנאים הללו, אבל הזעקה בוערת מתוכו, גואה בלבו: 'אני מאמין באמונה שלימה בבורא עולם! גם עכשיו, ולמרות שחיי תלויים לי מנגד - אני בטוח בו שהוא יכול להוציאני מן המים חי וקיים!'

ואז לפתע פתאום, דג החשמל החל לנוע לאחור, מאפשר לאהרן להתקדם קדימה. אהרן מתקדם לכיוון היציאה מהצד השני, ולפתע החשמל שינה כיוון - והחל לנוע קדימה, לכיוונו, כשבעוד שניות ייווצר מגע ביניהם... אהרן נתקף בבעתה, הוא רואה את המוות מתקרב אליו, מביט לכל הצדדים בנסיון אחרון להציל את חייו - ואז הוא מגלה מובלעת קטנה בעומק הסלע שלא הבחין בה קודם, והוא ממחר להיכנס אליה...

הדג כאילו ציפה שאהרן יתן לו לעבור, מיהר לשעוט קדימה ויצא מהכיוון ממנו נכנס אהרן. ואהרן מנצל כל רגע כדי לשחות אף הוא קדימה, ולצאת מהצד ממנו נכנס הדג...

אלא שבכך אין די, הרי הוא חי על זמן שאול! בעוד חצי דקה יסתיים בלון החמצן שלו, איך יצליח לצוף אל על בכל כך מעט זמן? איך יצליח לעלות גובה של כארבעים מטר מהמצולות תוך 30 שניות בלבד?!

הוא מביט אנה ואנה, ולפתע מגלה את חברו, עמו ירד לצלול, אין לדעת למה החליט להישאר במצולות כשגם החמצן שלו עומד להסתיים, אין לשער איך השכיל לדעת לבוא בדיוק לכאן - לצדו השני של הסלע, אך החבר כאן, וזה הזמן להתחבר אליו. הם מאותתים זה לזה על המצוקה המשותפת, ומחליטים להתאחד בנסיקה למעלה. הם יערכו תורנות, כל אחד מהם ינשום בתורו 2 נשימות בלבד מהבלון, וכך - אולי - יצליחו להדביק את הפער ולעלות אל על...

הסיפור המדהים שלפנינו, כפי שהוא נשמע מגיבורו ה"ה אהרן אייזנשטיין הי"ו, התרחש במצולות הים שבמיצרי טיראן שבסיני. וכך הוא מספר:

תחביב מהנה במיוחד אימץ לו אהרון, הוא תחביב הצלילה, זה תחביב מסוכן למדי, וכדי להתגבר על הסיכונים הטמונים בו - נדרשים הצוללנים להתלבש בחליפות ובמשקפות מיוחדות, ולהתעטר בבלוני חמצן, ולרדת למצולות מצוידים כדבעי. הצלילה נעשית בזוגות, אהרן בחר לו חבר למסע, הם נערכו כראוי, ועד מהרה צללו לעומק 35 מטר אל תוך הים...

בלוני החמצן שנטלו מספיקים לחצי שעת שהייה במים, אהרון וחברו ניצלו כל רגע, מיששו בהנאה את קרקעית הים, הצטלמו לצד כרישי ענק, נגעו בעומק עצי האלמוגים. החוויה היתה מרתקת ומאתגרת. 22 דקות חלפו להן, בעוד 8 דקות עליהם לעלות חזרה על פני המים, לנשום חמצן טרי מהאוויר הפתוח.

לפתע הבחין אהרון במין סלע ענקית בקרקעית הים, בעלת פתח רחב וגדול למדי. הוא מחליט להיכנס אל תוכה ולבחון מה יש בה, וכיוון שידע שלרשותו רק דקות אחדות - אפילו לא טרח לעדכן את החבר הצולל עמו. כשנכנס אל עומק הסלע, הוא בחן בסקרנות את הצדפים, השוניות והאלמוגים, וביקש להמשיך לצידו השני של הסלע - ולצאת ממנה כדי לצוף אל על...

לחרדתו הוא מגלה כי בהמשך הסלע עומד דג חשמלן פרסי גדול, סנפיריו פתוחים למלוא רוחב הסלע, ואין אפשרות לעבור מבלי לגעת בו. דג חשמלן, הוא דג שזנבו הוא מין שדה אלקטרוני המייצר חשמל בעוצמה של 600 וואט. מובן כי נגיעה בשוליו של דג כזה, היא התחשמלות למוות במקום...

אם אי אפשר להתקדם - יש לנוע לאחור. אלא שהדבר בלתי אפשרי, שכן הציוד שעליו כבד ומסורבל, והוא לא יצליח לצאת מהסלע בשחייה לאחור. לאחר רגע של הלם אהרן מביין: קדימה אי אפשר - זו התחשמלות. אחורה אי אפשר מבלי להתנתק מבלון החמצן. להישאר כך אי אפשר - כי בעוד 4 דקות יפוג החמצן מהבלון, והוא יישאר נטול אוויר...

רגע של חרדה, עד כדי טירוף חושים. פחד מצמית. הוא רואה את המוות מול עיניו---

הפחד אינו ניתן לתיאור, אט אט מחלחלת ללבו ההבנה, כי הוא עומד למוות כאן ועכשיו, ואיש אפילו לא יידע היכן וכיצד זה קרה. מתוך הבנה שכנראה אלו רגעיו האחרונים, הוא מעביר לנגד עיניו

ולחיווכת: מי שמאמין בה' ובוטח בו, אין כח שיכול לפגוע בו, הוא מוגן מכל איום, יש לו על מה להישען בכל התמודדות, גם כשהוא רואה את המוות מול עיניו הוא אינו מרים ידיים, כי הוא בטוח שיש מי ששומר ומגן עליו, והוא עתיד לצאת ולהינצל.

הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו, בכל ההתמודדויות העוברות עלינו. לפעמים זה קשה, האופק נראה חשוך, העתיד מדאיג, הבריאות בסכנה חלילה והרופאים פסימיים, המצב אצל אחד מהילדים נראה כאבוד חלילה, פקיד הבנק כבר שואג עקב המינוס הרצחני... יהודי לא נבהל, יש לו על מה להישען, יש לנו את האבא החזק, העוצמתי. הכביר והאדיר בעולם!
(פניני שיחת השבוע)

דקה וחצי של מתח, נשמות קצובות בדיוק לפי התורנות, נוהל חירום של ממש. הם עולים מטר ועוד מטר, מגיעים לפני הים בלי טיפת אויר בבלון, בלי טיפת חמצן, אבל הם הגיעו! - חיים, נושמים, בריאים ושלמים!

רק אז, נתן אהרן דרור לדמעותיו, רק אז שחרר אנחת רווחה משמעותית, כשלבנו משתפך בהודאה נרגשת לה' על החיים שניתנו לו במתנה. היטב ידע והבין כי זה לא מובן מאליו, במצולות הים אין מי שיעזור לו, אין לו על מה להישען. רק אז גילה את אוצר האמונה הטמון בתוכו, את הכח האדיר החבוי בנפשו, כח האמונה שפתח את הפתח הניסי והציל את חייו!

את הסיפור המפעים הזה, שמענו מר' אהרן המספר אותו במסגרת תיאור סיפור חייו האישי בנופשוניים ובקעמפים,

נהג הטנדר המסורתי לא הבין, אם זו תפילה, הרי מתפללים בבית כנסת?! כיצד ניתן להתפלל כך באמצע תחנת דלק? - בני החבורה ניסו להסביר שמדובר רק בתפילת מנחה, וכדיעבד בהעדר בית כנסת ניתן להתפלל מנחה גם בלי בית כנסת. אבל הנהג פסק בנחרצות "אין תפילה בלי בית כנסת!"

אוטומו השמש שוקעת, אבל הנהג לא מתפשר..

אם כך, החליטו, הבה נחפש 'בית כנסת' בקרבת מקום. הם סטו לאלתר מהכביש הראשי, נכנסו לכבישים צדדיים המובילים אל יישובים שונים שבצפון הארץ. הם נסעו ממושב אחד לשני, אך בית כנסת פתוח לא מצאו, עד שאמר להם מאן דהוא שזה עתה לאחרונה ממש נבנה בית כנסת חדש ביישוב הסמוך, ואפשר לנסות להתפלל שם. הוא הראה לפניהם את הדרך המדויקת אל אותו יישוב, והם עשו את דרכם חיש אל הקיבוץ המדובר.

בהגיעם אל פתח היישוב לא ידעו היכן ממוקם בית הכנסת החדש, הם נסעו אנה ואנה בין שבילי היישוב, ולפתע ראו אדם מבוגר המסתובב ברחוב בחיפוש, ומאחוריו בניין בית הכנסת חדש ומפואר, כולו אומר פאר והדר! כראות האיש 'טנדר' מלא יהודים חרדים עצר אותם מהרה בצד, ומשנפתחה הדלת שאל אותם בשמחה: יהודים יקרים התואילו בטובכם להצטרף לתפילה, כאן בבית הכנסת?...

"זה בדיוק מה שאנחנו מחפשים כאן!" - ענו בני החבורה בצהלה.

האיש התמלא שמחה גדולה ובהתרגשות רבה סיפר לפניהם, שזה עתה לאחרונה הושלמה בניית בית כנסת מפואר זה. מאחורי הקמתו של המבנה המרשים עומד סיפור הצלתו האישי של מיודענו, תושב המקום. לאחר שלפני תקופה הוא לקה באירוע מוחי ובנסים גדולים ניצל מכל אותו מאורע, כשהרופאים מגדירים זאת כנס רפואי! והחליט לזכר הנס לבנות 'בית כנסת' נאה, להודיה להשם יתברך על הנס הגדול שעשה עמו.

חבורה אחת יצאה ל'נסיעה' למקומות הקדושים שבארץ הגליל. הם היו 'מניין' של עשרה אנשים יחדיו, שהתפללו בציבור בכל מקום לישועת הכלל והפרט. בדרכם חזרה נצרך אחד מבני החבורה להישאר בצפון הארץ, וכך נשארו תשעה אנשים בלבד. הנסיעה השתרכה לאיטה, פקקים ארוכים הזדנבו בדרכים, השעון נקף שעה אחר שעה, כדרכה של נסיעה בינעירונית בשעות אחר הצהריים בין כבישים עמוסים ופקוקים.

שעת השקיעה הלכה והתקרבה, והם עדיין לא התפללו מנחה. כראות החבורה שכנראה לא יגיעו למחוז חפצם בטרם תשקע החמה, נצרכו להתפלל מנחה בדרך. אולם, בהיותם רק 'תשעה' אנשים בלבד, נחסר להם יהודי נוסף 'עשירי למניין'. הנהג האדיב שהסיעם בטנדר הגדול היה אדם מסורתי, והם התחילו לדבר על לבו ולבקשו להצטרף עמיהם כעשירי למניין לתפילת המנחה.

מתחילה לא הבין הנהג במה מדובר, אך לאחר כמה הסברים קצרים הואיל האיש להצטרף עמיהם לתפילה, בתנאי שיביאו לו 'סידור תפילה' כי אינו יודע את התפילה בעל פה. הגישו אפוא לפניו את סידור התפילה וביקשו ממנו לעצור בתחנת דלק קרובה, שם יערכו את תפילת המנחה במניין שלם.

אך הנהג לא הבין, אם זו תפילה, הרי מתפללים בבית כנסת?! כיצד ניתן להתפלל כך באמצע תחנת דלק? - בני החבורה ניסו להסביר שמדובר רק בתפילת מנחה, וכדיעבד בהעדר בית כנסת ניתן להתפלל מנחה גם בלי בית כנסת. אבל האיש אינו מסכים בשום אופן. "אין תפילה בלי בית כנסת!" - פסק בנחרצות.

תיכף הפנו אותנו בני החבורה אל הנהג האדיב ואמרו לו: "רואה אתה את הנהג שלנו! התודה והברכה מגיעות לו, שכן בזכות טענתו העיקשת שאין תפילה רק בבית כנסת, נכנסנו הנה בטיב ההשגחה העליונה להתפלל כאן תפילת מנחה בבית הכנסת החדש!" סיפור נפלא זה שהובא בגיליון 'טיב הקהילה' משיחותיו ותורותיו של הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, מחזק ומעודד את הכלל ואת הפרט להקפיד על תפילה במניין ודווקא בבית כנסת, כי ביתי בית תפילה.

(המבשר)

"בימים אלו", אמר להם האיש וחשף בפניהם את גודל ההשגחה הפרטית שליוותה אותם במסע החיפושים הנואש בשעה האחרונה מיישוב ליישוב בשביל להתפלל במניין בבית הכנסת דווקא, "הימים הראשונים שלאחר השלמת הבניין בשלמות, יוצא אני לחפש נואשות אחר מניין לתפילת מנחה בבית הכנסת החדש! זה לא פרויקט קל בכלל, כי בכל יום אני צריך לשכנע אנשים מתושבי המושב לבוא ולהתפלל בבית הכנסת החדש, והנה נשלחתם אתם מן השמים, לחנוך את בית הכנסת בתפילת מנחה בבית הכנסת המפואר".

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

שאל אותו מרן החפץ חיים: מה לדעתך יקרה אם ביום שישי בצהריים, כשהקוגל יוצא חם מהתנור ומפזר ניחוח ערב, תיכנס אל המטבח ותבקש מרעייתך להגיש בפניך את הקוגל המוכן לכבוד שבת כדי שתאכל אותו עם אורחך לארוחת הצהריים?...

הרב ישראל היימן עם נקודה מפרשת השבוע ועל הקוגל של העולם הבא...

שבת בכדי שתוכל לאכול אותו עם אורחך לארוחת הצהרים?... הלא וודאי שהיא תסרב ותציע בפניך שאר מאכלים ערבים וטעימים, רק לא את הקוגל המוכן לשבת, יען כי זה מאכל המוכן לכבוד שבת ומי שטרם בערב שבת יאכל בשבת, אבל אם תאכל בערב שבת לא יישאר מה לאכול בשבת...

כן הוא בדיוק נמרץ נושא הכבוד בעולם הזה עליו החמירו חז"ל הקדושים יותר מכל המידות האחרות באמרם "מאד מאד הוא שפל רוח". לא הסתפקו חז"ל ב'מאד' אחד אלא כפלו את הלשון בכל הנוגע למידת הכבוד. הסיבה היא כיון שבשונה משאר התאוות הרי שהכבוד הוא סוג של תאוה רוחנית, אין הנאה גשמית לגוף מכבוד. ההנאה הרוחנית שייכת היא לעולם הבא ומי שמקבל כאן כבוד בעולם הזה נחסר לו ממש מחלקו בעולם הבא ע"י הנאתו בעולם הזה מהנאה רוחנית של תאוה אסורה.

הרי זה ממש לאכול את 'הקוגל' של עולם הבא בעולם הזה... כל טיעון שתטען למה לערוך לי קבלת פנים ושאר ענייני הכבוד לא ישוו בעיני בידועי שבכבוד הזה אני אוכל את חלקי לעולם הבא בהאי עלמא דשקרא.

תסכים איתי, סיים החפץ חיים בחיבה, שלא שווה לאכול כאן את הקוגל הזה אלא לשמור אותו לעלמא דקשוט, שם שכר המצוות הוא לאין ערוך ועין לא ראתה גודל ושיעור השכר שלהם. לא שווה 'לבזבז' את זה כאן על קבלת פנים מפוארת ככל שתהיה...

בגודל מידת הענווה המובאת בפרשתנו כתיאור על אדון הנביאים משה רבינו מתנוססים להם המעשה והביאור הבאים: מרנא החפץ חיים - סבא קדישא הוצרך ביום מן הימים לבוא אל עיר הבירה מוסקבה לרגל צרכי הישיבה בראדן, הוא התעתד לבוא עם פמלייתו למספר ימים ולהשתכן אצל אחד מתלמידיו. עוד קודם ביאתו העירה שלח החפץ חיים מכתב לבעל האכסניה על יום ושעת הגעתו לעיר, בסיום המכתב הוא ביקש מתלמידו שישמור את דבר בואו בסוד לבל יבואו קהל גדול לקבלו בתחנת הרכבת.

כשהגיע חפץ חיים ואכן רק אחדים בודדים קיבלו את פניו הביע את שביעות רצונו מקיום בקשתו. התלמיד בעל האכסניה שביקש לכבד את רבו שאל אותו בהכנעה: ילמדנו רבינו - תורה היא וללמוד אני צריך, הלא בקבלת פנים אותה תכננו לערוך כאן ישנה זכות גדולה וקידוש ה' וכן חינוך הבנים לכבודה של תורה ומדוע מנע רבינו מאיתנו זכות זו?

בת שחוק עלתה על פניו הקדושות של החפץ חיים והוא השיב לו באריכות.

מניח אני שוודאי אדם אמיד ומכובד כמוך לא מוותר על אכילת קוגל לכבוד שבת קודש, ורעייתך עם המשרתות עמלות יחד עם שאר מאכלי השבת להכינו בטוב טעם ודעת 'מערב מזמינים'...

מה לדעתך יקרה אם בערב שבת בשעות הצהריים עת יוצא הקוגל מהתנור חם ומדיף ניחוח ערב תיכנס בכבודך אל המטבח ותבקש מרעייתך להגיש בפניך את תבנית הקוגל המוכן לכבוד

הגיעה קונה לביתו. היא מעוניינת ברכב הישן, ומציעה לשלם עליו ארבעים וחמישה אלף שקל. הוא הבחין שהיא אינה שומרת מצוות, ושאל: 'גבירתי, האם הרכב ייסע בשבת או לא?' 'וודאי שייסע' - אמרה האישה. הוא הרהר לרגע. על פי ההלכה אין בזה בעיה, ובכל זאת...

נאנחת? שילמת..

חמש מאות".

"מצטער" - אמר הקונה - "לא באתי לנהל משא ומתן. זה מה שיש לי. רוצה? אקנה ממך. לא תרצה? אחפש לי רכב אחר".

הוא הרהר לרגע, והחליט לסגור בכל זאת, למרות פער המחירים. הם ברכו זה את זה במזל וברכה, והלכו לדואר.

שבוע מאוחר יותר התקשרו מחברת הרכבים. בשעה טובה הגיע הרכב מטיוואן, והוא מוזמן לאסוף אותו. כשהגיע, אמר לו נציג החברה: הבאנו לידיעת המנכ"ל בטייוואן את המקרה שלך. זה מקרה כל כך חריג ונדיר, שכמעט לא קורה לנו. הוא החליט לפצות אותך. הכנסנו לך סכום כסף כפיצוי במעטפה.

הוא הציף למעטפה, במחשבה שיקבל בערך חמש מאות שקל, אך נדהם לגלות כי במעטפה נחו אלפיים וארבעה מאות שקלים... כשסיפר זאת לרבי משה שטיין שליט"א, שאלו הרב: "כשאמרת לאותה אישה חילונית שאתה מסרב למכור לה את הרכב שלך, משום שאינך רוצה שהרכב ייסע בשבת, אמרת זאת בשמחה או עם 'קרעקץ' (אנחה)?"

"האמת היא שנאנחת" - הודה - "ידעתי שאני מפסיק כאן עיסקה מצויינת".

"ובכן" - אמר הרב - "על אותו קרעקץ שילמת מאה שקל. אילו היית אומר לה 'לא' בשמחה, היית מקבל את מלוא הסכום".. (נאה דורש - רבי יעקב שיש שליט"א, דורש טוב שמות)

יש לי חבר שקנה רכב חדש מסוג קאיה פיקנטו. הוא ערך הזמנה של הרכב, והובטח לו שתוך שמונה עשר יום יסופק לו הרכב. הוא מגיע ביום המיועד לקבל את ההזמנה, אך להפתעתו הרכב לא הגיע. נציגי החברה התנצלו והסבירו שאירעה תקלה טכנית שכמעט אינה מתרחשת, והבטיחו שיעדכנו אותו כשיגיע הרכב שלו. בלית ברירה חזר הביתה בלי כלום.

בינתיים הציע את הרכב הישן למכירה. הגיעה קונה לביתו. היא מעוניינת ברכב הישן, ומציעה לשלם עליו ארבעים וחמישה אלף שקל. הוא הבחין שהיא אינה שומרת מצוות, ושאל: 'גבירתי, אני רוצה לברר נקודה אחת - האם הרכב ייסע בשבת או לא?' 'וודאי שייסע' - אמרה האישה.

הוא הרהר לרגע. על פי ההלכה אין בזה בעיה, ובכל זאת... הוא חש שמצפונו מייסר אותו על כך, והוא מתקשה להכיל את העובדה שהרכב שלו ייסע בשבת.

הוא ניסה לבקש ממנה שתבטיח לו שהרכב שלו לא ייסע בשבת, אך האישה הסכימה להבטיח שהוא כן ייסע... ר"ל.

"אז איני מוכר" - אמר לה לבסוף, והאישה קמה והלכה מבלי לקנות. כעבור שעה קלה הגיע אליו קונה נוסף, יהודי בעל תשובה, הוא החזיק ביד מעטפה עם ארבעים ושניים אלף וחמש מאות שקלים במזומן, וביקש לסגור עסקה.

"ארבעים ושנים וחצי אלף?" - דידי היה משוכנע שהרכב שווה יותר - "לפני שעה ישבה כאן אישה שהציעה עוד אלפיים

מיד אחר התפילה, יצא הבחור למלון 'רמדה', עלה לחדר 734, וכשפתח לו הגוי, קרא ואמר: "אלוקים שלח אותי לומר לך כי לוס אנג'לס ניצחה אתמול" הגוי שמע זאת וכמעט התעלף. הוא שמח כל כך, הוציא 300 דולר ואמר: 'זה בשבילך מלאך ה', ותגיד תודה לאלוקים בשמי'

הקב"ה מסובב שליחים בכל העולם להחיש את ישועת המתפללים אליו

הגדול הכניס פתק לכותל, התפלל חרישית והלך. לפתע, מבחין הבחור כי הפתק נפל מהכותל ארצה, ומיד הוא מרימו בסקרנות ומתעניין מה משאלתו של אותו גוי.

סיפור מרתק אירע לפני שלושים שנה. בחור ישיבה משיבת 'קול תורה' בירושלים הגיע אל הכותל המערבי להתפלל, והנה אל מול עיניו הוא רואה גוי ענק עם כיפת קרטון לראשו. האדם

לוס אנג'לס ניצחה אתמול ניצחון בתוצאה של... הגוי שמע זאת וכמעט התעלף. הוא שמח כל כך, הוציא 300 דולר ואמר: 'זה בשבילך מלאך ה', ותגיד תודה לאלוקים בשמי'.

רץ הבחור לישיבה והחל לספר לחבריו על הגוי התמים אשר חשב כי הוא שליח האלוקים ושילם לו כסף. המשגיח של 'קול תורה' שעבר במקום ושמע את הנעשה, אמר: 'לא הגוי הוא התמים, אלא אתם התמימים. וכי אינכם רואים כיצד גוי ערל פונה בתמימות ובאמונה לאלוקים שיאמר לו דברי הבל, אך הוא פנה אליו באמונה ומכל הלב. ומה עושה אלוקים עם כך? הוא נותן לבחור שלנו לראות את כל זה, להתקשר להוריו ולעדכן אותו בתוצאה. אתה באמת היית השליח של בורא עולם בשביל להשיב לתפילתו של אותו גוי'.

חתם המשגיח ואמר: 'ואם כך שומע ה' תפילתו של גוי הבוטח בו בדברי הבל וריק, כמה גדול כוח תפילתו של יהודי המתפלל מכל הלב, ומאמין בה' שיענהו ויעזרהו, שהקב"ה מסובב שליחים בכל העולם להחיש את תפילתו וישועתו!'

(טוב לחסות בה')

'שלום אלוקים', כתוב בפתק, 'זה גיימס מקליפורניה, הגעתי לכמה ימים בישראל, ואני מבקש ממך: הלילה יש משחק גורלי בין 'לוס אנג'לס' ל'מיאמי'. אנא, אני מתחנן שלוש אנג'לס תנצח. ואם אפשר בבקשה לשלוח לי מחר בבוקר שליח שיאמר לי מה היתה התוצאה הסופית, מפני שאין לי כאן אפשרות להתעדכן בתוצאה. הנני במלון רמדה קומה 7, חדר 734. בתודה, גיימס'.

צחק בחור הישיבה על בקשות ההבל והריק של הגוי, והחליט לעשות לו תרגיל. הוא התקשר להוריו הגרים בניו יורק ואמר להם: 'הורי היקרים, אשמח שתעזרו לי ותודיעו לי מוקדם בבוקר שלמחרת, מה התוצאה של המשחק של מיאמי הלילה'. הורי הבחור נחרדו, מה לכהן בבית הקברות, וכי לשם כך הם שלחו אותו לארץ. הרגיעם הבחור והסביר להם כי הוא עושה טובה לגוי אחד שממש משווע לעזרה.

לבסוף הסכים האב ומוקדם בבוקר התקשר לבנו ואמר לו כי 'לוס אנג'לס ניצחה בתוצאה...'

מיד אחר התפילה, יצא הבחור למלון 'רמדה', עלה לחדר 734, וכשפתח לו הגוי, קרא ואמר: "אלוקים שלח אותי לומר לך כי

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

על מי אמר מרן הגר"ח קנייבסקי 'דעת בעלי בתים הפוכה מדעת תורה'?

גיטין דף יט

ולא במי פירות

בכלל מאתים מנה ויש כאן ממילא הודאה על פירות באופן כללי. ושוב שאלתי את חמי [שליט"א] ואמר לי ממש כן בדיוק. ואז חיך הגר"ח ואמר בענוותנותו כי רבה היא: דעת בעלי בתים הפוכה מדעת תורה.

מספר הגר"א מן שליט"א בספרו 'כל משאלותיך': נסעתי עם מרן הגר"ח קנייבסקי לציון של אביו הסטיפלער וביקשתי שיאמר דבר מה מאבא. וסיפר הגר"ח: שאלתי את אבא מי שאכל פירות ארץ ישראל ופירות חוץ לארץ, מה הנוסח שיברך במעין ג', ואני חשבת ישיברך 'פירות' שכולל גם חו"ל, אך הוא אמר שיברך 'פירותיה' כי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הגבאי מבקש ממך לגשת לקרוא בתורה ואתה מתבייש - האם מותר לסרב?

והלכה היא שלכתחילה אין לקרוא לשני אחים בזה אחר זה - אין בכך איסור ולא סכנה, ולא יעלה. ויש שהורה שבכלל דין זה גם מי שמבקשים ממנו לגשת ולקרוא בתורה - שלא יסרב, אלא אם כן לא התכוון לקריאה כנדרש, בקריאת הפסוקים פעמיים ושלוש בינו לבין עצמו, ויש בבית הכנסת אדם אחר אשר התכוון כנדרש. [שו"ע קלט, א, ומשנ"ב א; בו"מ דרשו, 1-2]

מי שנקרא לעלות לתורה חייב לעלות, ואם נמנע מלעלות - הרי זו סכנה לקיצור ימים חלילה. ונחלקו הפוסקים אם האיסור והסכנה קיימים רק כשנמנע מחמת גאווה, זלזול במצוה, וכדומה, או גם כשנמנע מחמת בושה כלשהי. אולם, כשקיימת סיבה הלכתית שלא לעלות, כגון שקראו לו לעלות לתורה אחר אחיו -

אדם שאינו יודע או שאינו מסוגל לקרוא - האם ניתן להעלותו לתורה?

אשכנו להקל בדבר ולהעלות אף אדם שאינו יודע או אינו מסוגל לקרוא; ואדם כזה יקרא בעל פה יחד ה'בעל קורא'. ובקריאת פרשיות 'זכור' ו'פרה' צריכים אף בני אשכנו להחמיר ולקרוא רק למי שביכולתו לפחות לקרוא מתוך הספר יחד ה'בעל קורא'. [שו"ע קלט, ב-ג, משנ"ב ד ר"ג, ושעה"צ ו; בו"מ דרשו, 12; וראה שם, 11]

אין להעלות לתורה אדם שאינו יודע לקרוא מעצמו מתוך ספר התורה; ובמקרה הצורך, כגון שמדובר בכהן יחיד בבית הכנסת, ניתן לקרוא, ובלבד שיודע לקרוא מתוך הספר יחד עם ה'בעל קורא', אך אם אינו יודע כלל לקרוא מתוך הספר, או שהוא כבד ראייה ואינו מסוגל לקרוא - אין להעלותו לתורה. ומנהג בני

כיצד קוראים לבן מאומץ לעלות לתורה?

"יעמוד אבי מורי פלוני בן רבי פלוני", ויש אומרים שיאמר: "יעמוד אבי מורי" בלבד. ובן מאומץ - יש אומרים שאין לקוראו עם שם אביו המאמץ אלא עם שם אביו האמיתי, ויש אומרים שאם הוא מוחזק בשם אביו מאמצו מותר לקוראו עם שם המאמץ, (אך ירשמו בפנקס בית הדין המקומי את שם אביו האמיתי). [שו"ע קלט, ג; בו"מ דרשו, 6 ור9]

מנהג בני אשכנז לקרוא לעולה לתורה בשמו ובשם אביו: "יעמוד פלוני בן רבי פלוני", ואין לבני אשכנז לשנות מנהגם. ואם הגבאי שואל את העולה לתורה לשם אביו, רשאי להזכיר את שם אביו ולענות: "בן רבי פלוני", כיון שבמקום הצורך הדבר מותר. וכשהגבאי קורא לאביו לעלות לתורה, יש אומרים שיאמר:

* חכמינו ז"ל תיקנו שלא יסיימו את הקריאה בעלייה לתורה במקום בו נותרו פחות משלושה פסוקים עד לסיום 'פרשה פתוחה' או 'סתומה'.
* עוד תיקנו חכמינו ז"ל, שלא להתחיל קריאה בעלייה לתורה בפסוק השני או השלישי לאחר תחילת 'פרשה פתוחה' או 'סתומה'.
* הגבאי המחלק את העליות לתורה צריך להקפיד שלא להעלות אדם לקריאה העשויה לביישו, כגון להעלות בעל מום לקריאה בה נזכר המום הקיים אצלו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אין אומרים 'אתה חוננתנו' בתפילת תשלומין במוצאי שבת?

זה קנסוהו שצריך לשוב ולהתפלל ערבית (ראה במקורות) - יצא ידי חובת התשלומין. ואם הבדיל רק בתפילה השניה - לא יצא ידי חובת התשלומין, כיון שניכר שהראשונה היתה לשם תשלומין, ובאופן זה אין יוצאים ידי חובה, כנ"ל; ואם התכוון במפורש שהראשונה תהא לחובה והשניה לתשלומין - יצא ידי חובה.
[שו"ע קח, י, ומשנ"ב כח, כט וילא; ב"מ דרשו, 62; וראה שו"ע רצד, א]

המחסיר תפילת מנחה של שבת - יתפלל פעמיים ערבית במוצאי שבת, ואם התפלל תפילת מנחה של שבת לשם תשלומין - לא יצא ידי חובה. ולא יאמר 'אתה חוננתנו' בתפילת התשלומין, משום שמבדיל כבר בראשונה, ואין צורך בהבדלה נוספת. ואם לא הבדיל גם בראשונה, ואכל בטרם הבדיל על הכוס - אשר באופן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il